

SÁNG TẠO, ĐỔI MỚI, BẢN LĨNH CỦA HỒ CHÍ MINH TRONG TÁC PHẨM “SỬA ĐỔI LỐI LÀM VIỆC”

Vũ Văn Quế

Trường Đại học Tài chính - Marketing

Email: vunque@ufm.edu.vn

Ngày nhận bài: 05/10/2022; Ngày chấp nhận đăng: 18/11/2022

TÓM TẮT

Năm 1947, ở vào hoàn cảnh nước ta mới giành được độc lập, cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp mới bắt đầu, sự nghiệp cách mạng đang đứng trước rất nhiều thử thách, Hồ Chí Minh với bút danh X.Y.Z đã viết tác phẩm *Sửa đổi lối làm việc*. *Sửa đổi lối làm việc* là tác phẩm bàn về đảng cầm quyền đầu tiên, đầy đủ và hoàn chỉnh nhất trong di sản của Chủ tịch Hồ Chí Minh, có ý nghĩa và tác dụng to lớn trong nâng cao năng lực lãnh đạo, năng lực cầm quyền và sức chiến đấu của Đảng trước đây, hiện nay và sau này. Trên cơ sở phương pháp luận sử học, bằng phương pháp lịch sử và logic là chủ yếu, tác giả trình bày những sáng tạo, đổi mới, bản lĩnh của Hồ Chí Minh trong tác phẩm và sự vận dụng của Đảng ta hiện nay, qua đó khẳng định giá trị lịch sử to lớn của *Sửa đổi lối làm việc* đối với công tác xây dựng Đảng Cộng sản Việt Nam.

Từ khóa: Hồ Chí Minh, Sửa đổi lối làm việc, xây dựng đảng.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong khái niệm tư tưởng Hồ Chí Minh mà Đại hội XI (năm 2011) của Đảng Cộng sản Việt Nam (CSVN) có đoạn: tư tưởng Hồ Chí Minh là kết quả của sự vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện cụ thể của nước ta. Cuộc đời và sự nghiệp của Hồ Chí Minh gắn liền với nhiều phẩm chất cao quý, trong đó *sáng tạo, đổi mới, bản lĩnh* là những phẩm chất không thể không nhắc đến khi nghiên cứu tác phẩm *Sửa đổi lối làm việc* của Người. *Sáng tạo, đổi mới, bản lĩnh* cũng chính là những tố chất của Đảng (Đảng CSVN) trong công tác xây dựng chính đốn đảng hiện nay, nhằm làm cho Đảng ta thật trong sạch, vững mạnh ngang tầm với yêu cầu nhiệm vụ lãnh đạo giai đoạn cách mạng mới. Vậy, những sáng tạo, đổi mới, bản lĩnh của Hồ Chí Minh về xây dựng Đảng trong *Sửa đổi lối làm việc* là gì? Đảng ta đã vận dụng tinh thần *Sửa đổi lối làm việc* trong công cuộc xây dựng chính đốn đảng hiện nay như thế nào?

2. NỘI DUNG

2.1. Sáng tạo, đổi mới, bản lĩnh của Hồ Chí Minh trong tác phẩm “Sửa đổi lối làm việc”

2.1.1. Sáng tạo, đổi mới của Hồ Chí Minh trong tác phẩm “Sửa đổi lối làm việc”

Chủ tịch Hồ Chí Minh là người sáng lập Đảng CSVN. Đảng CSVN ra đời là kết quả của sự vận dụng và phát triển sáng tạo nguyên lý ra đời một đảng cộng sản của Lênin vào điều kiện Việt Nam. Việc thêm yếu tố *phong trào yêu nước* vào quy luật thành lập Đảng CSVN là một sự sáng tạo đầy bản lĩnh của Hồ Chí Minh: *chủ nghĩa Mác - Lênin kết hợp với phong trào*

công nhân và phong trào yêu nước Việt Nam không những trở thành quy luật ra đời mà còn là quy luật tồn tại và phát triển của đảng từ năm 1930 đến nay.

Sửa đổi lối làm việc phản ánh sáng tạo, đổi mới của Hồ Chí Minh về nội dung xây dựng đảng

Khi bàn về công tác xây dựng đảng, Lênin thường nhắc đến xây dựng đảng về tư tưởng, lý luận; xây dựng đảng về chính trị; xây dựng đảng về tổ chức. Hồ Chí Minh kế thừa quan điểm của Lênin và đã bổ sung thêm một nội dung xây dựng đảng, đó là xây dựng đảng về đạo đức. Đọc tác phẩm *Sửa đổi lối làm việc* của Hồ Chí Minh có thể khẳng định đây là tác phẩm viết về xây dựng đảng về đạo đức cũng rất đúng, bởi những lẽ sau đây:

Thứ nhất, về kết cấu tác phẩm

Tác phẩm *Sửa đổi lối làm việc* được Người viết vào năm 1947, tập trung vào 6 vấn đề lớn có giá trị cả về lý luận và thực tiễn, đặc biệt là công tác xây dựng và chỉnh đốn đảng: I/ Phê bình và sửa chữa; II/ Máy điều kinh nghiệm; III/ Tư cách và đạo đức cách mạng; IV/ Vấn đề cán bộ; V/ Cách lãnh đạo; VI/ Chống thói ba hoa. Qua tác phẩm, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nêu rõ sự cần thiết phải tiến hành xây dựng, chỉnh đốn đảng về tổ chức, tư tưởng, chính trị và đạo đức, tác phong công tác. Hồ Chí Minh xem đây là nhiệm vụ cơ bản, xuyên suốt, thường trực và cấp bách đối với sự tồn tại và phát triển của Đảng. Để xây dựng đảng trong sạch và vững mạnh thì phải đề phòng, ngăn chặn và khắc phục những căn bệnh làm suy yếu tổ chức đảng.

Nhận thức được tầm quan trọng của công tác xây dựng và chỉnh đốn đảng trong quá trình xây dựng và phát triển đất nước nên Người dành cả phần III để viết về tư cách và đạo đức cách mạng, trong đó có 12 điều tư cách của đảng viên chính cách mạng, phận sự của đảng viên và cán bộ, tư cách và bổn phận của đảng viên; phần VI viết về chống thói ba hoa. 4 chương còn lại trong tên chương không có chữ nào về đạo đức, nhưng trong nội dung lại ken dày những từ, cụm từ về giáo dục và thực hành đạo đức trong đảng như: “Phải tẩy sạch các khuyết điểm”; chống bệnh “hẹp hòi”, chống thói “ba hoa”; Chống bệnh “chủ quan”; phải chống thói “không nói trước mặt, chỉ nói sau lưng”, “trong Đảng im tiếng, ngoài Đảng nhiều mồm”; không đem những người “bô lô ba la” vào những địa vị lãnh đạo”; chống bệnh “công thần cách mạng”; “những người mắc phải bệnh quan liêu, bệnh bàn giấy... phải thải đi”; phải liên hệ mật thiết với quần chúng, phải “đoàn kết”; cán bộ “không được theo đuôi quần chúng”...

Thứ hai, về nội dung tác phẩm:

Trong tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng Đảng, Người đã kế thừa 5 nguyên tắc xây dựng đảng kiểu mới của Lênin là: tập trung dân chủ; tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách; tự phê bình và phê bình; kỷ luật tự giác và nghiêm minh; đoàn kết thống nhất trong đảng để vận dụng vào xây dựng Đảng CSVN. Hồ Chí Minh không trình bày thứ tự, đầy đủ 5 nguyên tắc xây dựng đảng, nhưng xuyên suốt toàn bộ tác phẩm thì Người đã đề cập đến cả 5 nguyên tắc và nhắc tới nhiều nhất, phân tích sâu sắc nhất là *Tự phê bình và phê bình*. Nói như thế không phải Hồ Chí Minh coi nhẹ các nguyên tắc khác, đặc biệt là nguyên tắc *Tập trung dân chủ* - nguyên tắc tổ chức cao nhất của đảng. Năm nguyên tắc này đã được nhiều đảng trên thế giới vận dụng và trong thực tế đã có sự biến đổi, thậm chí “có đảng đã bỏ đi một số nguyên tắc, ngay cả nguyên tắc cơ bản là tập trung dân chủ như Đảng Cộng sản Pháp và Đảng Cộng sản tái lập Italya” [1]. Tuy nhiên, theo Hồ Chí Minh, Đảng CSVN vẫn thực hiện đầy đủ, nghiêm ngặt 5 nguyên tắc xây dựng đảng Mác xít nhưng đặt trong hoàn cảnh Đảng Cộng sản lãnh đạo cách mạng ở một nước thuộc địa như Việt Nam.

Trong *Sửa đổi lối làm việc*, Hồ Chí Minh có trên 40 lần nhắc đến cụm từ (nguyên tắc) *tự phê bình và phê bình* với tinh thần: sửa đổi lối làm việc là sửa phương pháp làm việc, vì cái “sai” của ta chủ yếu là “sai” về phương pháp “chính sách thì đúng, cách làm thì sai”..., nên phải thật thà tự phê bình và phê bình, tự phê bình và phê bình là thang thuốc tốt nhất chữa lành các

khuyết tật của đảng, được như thế thì “Đảng sẽ khỏe mạnh vô cùng”. Như vậy *Tự phê bình và phê bình* nằm trong tổng thể việc thực hiện các nguyên tắc xây dựng đảng, nó đồng thời là nguyên tắc nhưng khi đi vào thực tiễn như Hồ Chí Minh viết trong *Sửa đổi lối làm việc* là phương pháp, tác phong công tác của đảng, của mỗi cán bộ đảng viên. Viết về nguyên tắc nhưng bắt đầu từ phương pháp, cách trình bày ở dạng phương pháp sẽ rất tự nhiên, rất sâu và rất thấm. Đến nay các nguyên tắc về xây dựng đảng theo Tư tưởng Hồ Chí Minh vẫn là nền tảng, kim chỉ nam trong xây dựng Đảng CSVN trong sạch, vững mạnh.

Sửa đổi lối làm việc phản ánh sáng tạo, đổi mới của Hồ Chí Minh về động lực (nguồn lực) trong xây dựng Đảng

Nói về động lực, nguồn lực trong xây dựng đảng rất nhiều người cho rằng đó phải là tổ chức đảng, là cán bộ, đảng viên. Nói và viết như vậy không sai, nhưng theo đặt vấn đề của Hồ Chí Minh trong *Sửa đổi lối làm việc*: Đảng ở đâu mà ra?(1) Đường lối, chính sách của Đảng được thực hiện ở nơi đâu?(2) Vì đâu mà dân tin Đảng và đi theo Đảng?(3) Vì đâu mà Đảng phải hy sinh?(4)... thì khẳng định như trên là chưa đủ, chưa toàn diện.

Lênin cho rằng: động lực của chủ nghĩa xã hội là liên minh công - nông; muốn làm trong sạch đảng thì phải chú trọng xây dựng đội ngũ Đảng viên, Lênin cũng từng tuyên bố phải đuổi ra khỏi đảng mấy vạn Đảng viên. Còn đối với Hồ Chí Minh thì cho rằng: Động lực, nguồn lực trong xây dựng chủ nghĩa xã hội là con người, là đại đoàn kết toàn dân tộc. Trong *Sửa đổi lối làm việc*, Hồ Chí Minh cũng rất mạnh mẽ cho rằng “Một đảng mà giấu giếm khuyết điểm của mình là một đảng hỏng”, tuy nhiên khi viết về nguồn lực, động lực để sửa chữa những hư hỏng trong Đảng thì Người trả lời các câu hỏi trên rất khúc triết, dễ hiểu và gần gũi:

- (1) “Đảng ta không phải trên trời sa xuống, Nó ở trong xã hội mà ra” [2]
- (2) “Sự lãnh đạo trong mọi công tác thiết thực của Đảng, ắt phải từ trong quần chúng ra, trở lại nơi quần chúng”, “có lực lượng dân chúng, việc to tát mấy khó khăn mấy cũng làm được, không có thì việc gì làm cũng không xong” [2].
- (3) “Chính phủ và Đảng chỉ mưu giải phóng cho Nhân dân, vì thế, bất kỳ việc gì cũng vì lợi ích của Nhân dân mà làm và chịu trách nhiệm trước Nhân dân”, “ngoài lợi ích của dân tộc, của Tổ quốc, Đảng không có lợi ích nào khác” [2].
- (4) Đảng không phải là một tổ chức để làm quan phát tài. Nó phải làm tròn nhiệm vụ giải phóng dân tộc, làm cho Tổ quốc giàu mạnh, đồng bào sung sướng” [2].

Như vậy động lực, nguồn lực trong xây dựng chính đốn Đảng theo Hồ Chí Minh là con người, là cán bộ, đảng viên và *Nhân dân*, cho nên Đảng phải liên hệ mật thiết với Nhân dân, đi đúng đường lối của Nhân dân, lắng nghe ý kiến phê bình của Nhân dân để gột rửa vết nhơ, để tự làm trong sạch mình, để xứng đáng là người lãnh đạo, người đầy tớ thật trung thành của Nhân dân. Mối quan hệ giữa *quần chúng - Nghị quyết của Đảng - quần chúng* là một phát hiện mới mẻ của Hồ Chí Minh khi bàn tới công tác xây dựng đảng cầm quyền.

Sửa đổi lối làm việc phản ánh sáng tạo, đổi mới của Hồ Chí Minh trong sử dụng lời văn, ý văn và cách trình bày để chuyển tải nội dung xây dựng chính đốn Đảng

Viết về công tác xây dựng chính đốn đảng, đặc biệt là đạo đức của đảng là vấn đề rất khó vì nó khô khan; chính trị tư tưởng, đạo đức lại thuộc kiến trúc thượng tầng nên viết không khéo sẽ trở thành “sáo rỗng” làm cho người đọc khó tiếp thu. Tuy nhiên, trong *Sửa đổi lối làm việc*, Hồ Chí Minh đã rất sáng tạo trong vận dụng ngôn ngữ thuần Việt, tục ngữ, ca dao; vận dụng cách ví von, so sánh, gần gũi với đời sống hằng ngày làm cho những vấn đề về xây dựng đảng, về xây dựng đội ngũ cán bộ đảng viên rất dễ hiểu, gần gũi, cách phê bình và chỉ ra các căn bệnh của đảng cũng nhẹ nhàng nhưng vô cùng thấm thía. Có thể thống kê ra đây một số câu mà Hồ Chí Minh sử dụng trong *Sửa đổi lối làm việc* như: “Có kinh nghiệm mà không có lý luận cũng như một mắt sáng, một mắt mờ”, “lý luận như cái tên (viên đạn), thực hành như cái đích để bắn”; bệnh xu nịnh, a dua như “thấy xôi nói xôi ngọt, thấy thịt nói thịt bùi”, “theo

gió bẻ buồm”; cán bộ tham làm nhiều việc nhưng không có thực lực giống như “người ăn nhiều nuốt không xuôi”; những người học xong đại học có thể gọi là trí thức, nhưng “y không biết cày ruộng, không biết làm công, không biết đánh giặc... công việc thực tế y không biết gì cả. Thế là y chỉ có trí thức một nửa”; thói “không nói trước mặt, chỉ nói sau lưng”, “trong Đảng im tiếng, ngoài Đảng nhiều mồm”; “Tục ngữ nói *đòn gậy tai trâu*, là có ý chế người nghe không hiểu, song những người tuyên truyền mà viết và nói khó hiểu, thì người đó chính là “trâu”; “thành công ít thì suýt ra nhiều”... Viết về xây dựng chính đôn đảng cầm quyền mà trình bày như trên thì có thể khẳng định: tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng chính đôn Đảng chính là chủ nghĩa Mác- Lênin về xây dựng đảng của Việt Nam và ở Việt Nam rồi!

Trong tác phẩm Đường cách mệnh (1927) Hồ Chí Minh viết “cách mệnh là phá cái cũ đổi ra cái mới, phá cái xấu đổi ra cái tốt”, theo tinh thần ấy thì *Sửa đổi lối làm việc* là một cuộc cách mạng phá bỏ đi cái lề lối phương pháp làm việc cũ, đổi lấy phương pháp làm việc mới hiệu quả hơn.

2.1.2. Bản lĩnh của Hồ Chí Minh trong tác phẩm “Sửa đổi lối làm việc”

Theo Hồ Chí Minh, xây dựng Đảng là nhiệm vụ tất yếu thường xuyên để đảng hoàn thành vai trò chiến sỹ tiên phong trước giai cấp, dân tộc và Nhân dân; là một nhiệm vụ vừa cấp bách vừa lâu dài.

Hồ Chí Minh cho rằng: “Đảng ta không phải trên trời sa xuống, nó ở trong xã hội mà ra. Vì vậy, tuy nói chung, thì đảng viên phần nhiều là những phần tử tốt, nhưng vẫn có một số chưa bỏ hết những thói xấu tự tư tự lợi, kiêu ngạo, xa hoa, v.v. những thói xấu đó đã có từ lâu, nhất là trong 80 năm nô lệ. Những thói xấu đó họ mang từ xã hội vào đảng. Cũng như những người hằng ngày lội bùn, mà trên mình họ có hơi bùn, có vết bùn. Như thế thì có gì là kỳ quái?... Đảng một mặt phải làm công việc giải phóng dân tộc, một mặt phải giáo dục đảng viên và cán bộ, kiên quyết cảm hóa những phần tử xấu, sửa chữa những thói xấu còn lại. Phải cố sửa chữa cho tiết nọc các chứng bệnh, khiến cho đảng càng mạnh khỏe, bình an” [2]; Từ tâm thế trên, trong *Sửa đổi lối làm việc* Hồ Chí Minh đã:

Thứ nhất, thừa nhận các khuyết tật của đảng cầm quyền

Từ cổ đến kim, trong đời sống xã hội, nhất là các tổ chức đảng, chính quyền, việc thừa nhận các khuyết tật trong bộ máy là điều rất khó khăn. Trong nội bộ tổ chức Đảng CSVN hiện nay, mặc dù tự phê bình và phê bình đã có tiến bộ nhưng vẫn còn việc “né” các khuyết điểm của tổ chức mình, cá nhân mình. Bằng chứng là tự bản thân các tổ chức đảng, tổ chức nhà nước phát hiện ra người tham nhũng, tiêu cực trong bộ máy của mình quá ít. Đảng, Nhà nước ta đã có những đánh giá, tổng kết rằng: chủ yếu các vụ việc tham nhũng tiêu cực là do quần chúng nhân dân hoặc qua thanh tra, kiểm tra của cấp trên phát hiện và đưa ra ánh sáng. Là người sáng lập Đảng CSVN, Chủ tịch Đảng, Chủ tịch nước mà Hồ Chí Minh chỉ ra trên 20 căn bệnh trong tổ chức đảng và đội ngũ cán bộ đảng viên là điều sừng sốt và đầy bản lĩnh. Những căn bệnh Người nhắc đến nhiều trong *Sửa đổi lối làm việc* là: bệnh chủ quan, bệnh tham lam, bệnh hẹp hòi, bệnh hiếu danh, bệnh kiêu ngạo, bệnh kéo bè kéo cánh, bệnh ba hoa, bệnh xu nịnh, bệnh ích kỷ, bệnh bao biện... Người cũng thẳng thắn chỉ ra có 3 loại người xin vào đảng cần chú ý: có người vào đảng để “dễ tìm công ăn việc làm”, có người vào đảng “mong làm chức này, tước nọ”, có người “do anh em bạn hữu kéo vào” [2].

Thứ hai, phương thuốc đầu tiên là tự phê bình và sửa chữa

Sửa đổi lối làm việc được kết cấu thành 6 chương, nhưng chương đầu tiên là *phê bình và sửa chữa*. Ngay dòng đầu tiên, Người đã viết “Cán bộ Đảng viên ta, vì bận việc hành chính hoặc quân sự, mà xao nhãng việc học tập. Đó là một khuyết điểm rất to. Khác nào người thầy thuốc chỉ đi chữa bệnh cho người khác, mà bệnh nặng trong mình thì quên chữa. Từ nay chúng

ta cần phải thiết thực học tập, sửa chữa các khuyết điểm. Vì có tẩy sạch khuyết điểm, công việc mới có thể tiến bộ” [2].

Một tuyên bố của người đứng đầu một đảng mà đầy bản lĩnh và kiên quyết như vậy sẽ là liều thuốc tinh thần mạnh mẽ nhất để sửa chữa các căn bệnh của Đảng.

Thứ ba, số lượng, tần suất, lời lẽ trong thực hành sửa chữa các căn bệnh của đảng ken dày, liên tục, mạnh mẽ.

Đọc *Sửa đổi lối làm việc* ta thấy các từ, cụm từ như: Tự phê bình và phê bình phải “ráo riết, triệt để, thật thà, không nề nang, không thêm bớt”; thực hiện “nhân- trí- nghĩa- dũng liêm”; chớ để cho “bọn vu vơ” chui vào hoạt động trong đảng; không cho những kẻ “bô lô ba la” vào những địa vị lãnh đạo; “muốn biết đúng sự phải trái của người ta, thì trước phải biết đúng sự phải trái của mình”; “kiêu ngạo là bước đầu của thất bại”; “học hỏi quần chúng chứ không theo đuôi quần chúng”; “một đảng mà giấu giếm khuyết điểm của mình là một đảng hỏng”; “thang thuốc hay nhất là thiết thực phê bình và tự phê bình”... Những từ, cụm từ trên đọc lên là thấy *vị đắng của thuốc*, nhưng cũng cảm thấy tự hào vì Đảng đã nhận ra khuyết tật, tự soi và tự sửa. Chỉ có một đảng cách mạng, chân chính, dân chủ - Đảng kiểu mới; chỉ có một lãnh tụ của đảng đầy bản lĩnh, một lòng phụng sự Tổ quốc, phụng sự Nhân dân mới dám mạnh dạn như thế!

2.2. Vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh trong Sửa đổi lối làm việc vào xây dựng chính đôn Đảng trong giai đoạn hiện nay

2.2.1. Nội dung xây dựng, chỉnh đốn Đảng trong giai đoạn hiện nay

Đại hội VIII của Đảng CSVN (1996) khẳng định: đất nước ta bước vào thời kỳ mới, đẩy mạnh công nghiệp hóa và hiện đại hóa đất nước. Đây cũng là dấu mốc để xây dựng Đảng ta ngang tầm nhiệm vụ lãnh đạo trong thời kỳ mới.

Về nội dung xây dựng Đảng, các Đại hội VIII, IX, X, XI và XII của Đảng đều khẳng định có 4 nội dung xây dựng đảng là: Xây dựng đảng về tư tưởng, lý luận; xây dựng đảng về chính trị, xây dựng đảng về tổ chức bộ máy và công tác cán bộ; xây dựng đảng về đạo đức. Đến Đại hội XIII, Đảng ta đã tách nội dung xây dựng đảng về cán bộ ra khỏi nội dung xây dựng Đảng về tổ chức bộ máy và công tác cán bộ thành một nội dung xây dựng đảng độc lập.

Như vậy, về nội dung xây dựng đảng, Đảng CSVN trong thời kỳ lãnh đạo đất nước đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế đã trung thành và vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng Đảng, trong đó có kế thừa vận dụng và phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh trong xây dựng Đảng - đặc biệt là xây dựng đảng về đạo đức và công tác cán bộ của tác phẩm *Sửa đổi lối làm việc*. Một số (chỉ một số thôi!) nội dung vận dụng cụ thể là:

Thứ nhất, xây dựng Đảng về chính trị, tư tưởng

Trong phần I của *Sửa đổi lối làm việc*, Hồ Chí Minh trình bày Lý luận là gì? Vai trò của lý luận và chỉ ra một căn bệnh của cán bộ, đảng viên là *Khinh lý luận*, Người cho rằng “có kinh nghiệm mà không có lý luận, cũng như một mắt sáng, một mắt mờ”. Hiện nay, xây dựng Đảng về tư tưởng lý luận, Đảng ta khẳng định “kiên trì và không ngừng vận dụng, phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh phù hợp với thực tiễn Việt Nam trong từng giai đoạn” [3]. Đại hội XIII của Đảng chỉ rõ: Tiếp tục đổi mới việc học tập, quán triệt nghị quyết của Đảng bảo đảm thiết thực hiệu quả. Đổi mới căn bản chương trình, nội dung, phương pháp giáo dục lý luận chính trị theo phương châm khoa học, thiết thực, sáng tạo và hiện đại, chú trọng chất lượng, hiệu quả, siết chặt kỷ luật, kỷ cương. Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII của Đảng cũng khẳng định: lười học tập lý luận cũng là một biểu hiện của sự suy thoái. Xây dựng Đảng về tư tưởng, lý luận hiện nay theo quan điểm của Đại hội XIII cần chú trọng đẩy mạnh tổng kết thực tiễn, gắn tổng kết thực tiễn, nghiên cứu lý luận với định hướng

chính sách, “sớm kết luận những vấn đề đã chín, đã rõ để phát triển, hoàn thiện đường lối, chủ trương xây dựng và bảo vệ Tổ quốc” [3].

Thứ hai, xây dựng Đảng về tổ chức bộ máy và công tác cán bộ

Trong phần III của *Sửa đổi lối làm việc*, Hồ Chí Minh trình bày tư cách và đạo đức cách mạng, đề cập 12 điều tư cách của Đảng chân chính cách mạng chính là đề cập khái quát khía cạnh xây dựng Đảng về tổ chức và cán bộ. Về tổ chức, Hồ Chí Minh khẳng định: “Đảng không phải là một tổ chức làm quan phát tài. Nó phải làm tròn nhiệm vụ giải phóng dân tộc, làm cho Tổ quốc giàu mạnh, đồng bào sung sướng”; “mỗi công việc của Đảng phải giữ vững tính cách mạng của nó”; Về công tác cán bộ: “Cán bộ của Đảng phải hiểu biết lý luận cách mạng, và lý luận cùng thực hành phải luôn luôn đi đôi với nhau”; “Đảng phải lựa chọn những người rất trung thành và rất hăng hái”... Đại hội XIII của Đảng CSVN (2021) nêu 3 nhiệm vụ xây dựng Đảng về tổ chức và cán bộ là: Đẩy mạnh xây dựng Đảng về tổ chức, hoàn thiện tổ chức bộ máy và nâng cao hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị; củng cố nâng cao chất lượng tổ chức cơ sở đảng và đội ngũ đảng viên; tăng cường xây dựng Đảng về cán bộ các cấp, nhất là cấp chiến lược và người đứng đầu. Cái mới của công tác xây dựng Đảng về tổ chức hiện nay so với thời kỳ Hồ Chí Minh viết *Sửa đổi lối làm việc* là gắn xây dựng Đảng với xây dựng hệ thống chính trị với yêu cầu tinh gọn bộ máy, tinh giản biên chế, nhưng vẫn đảm bảo hiệu lực và hiệu quả công tác. Nghị quyết Trung ương 7 khóa XII về công tác cán bộ thời kỳ mới xác định mục tiêu tổng quát là: Xây dựng đội ngũ cán bộ, nhất là cán bộ cấp chiến lược có phẩm chất, năng lực, uy tín, ngang tầm nhiệm vụ; đủ về số lượng, có chất lượng và cơ cấu phù hợp với chiến lược phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc; bảo đảm sự chuyển tiếp liên tục, vững vàng giữa các thế hệ, đủ sức lãnh đạo đưa nước ta trở thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại vào năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 trở thành nước công nghiệp hiện đại, theo định hướng xã hội chủ nghĩa, vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh, ngày càng phồn vinh, hạnh phúc. Nếu như Hồ Chí Minh khẳng định “Cán bộ là cái gốc của mọi công việc”, “huấn luyện cán bộ là công việc gốc của Đảng” thì hiện nay theo quan điểm của Đảng ta thì công tác xây dựng đảng là “then chốt”, công tác cán bộ là nhiệm vụ “then chốt của then chốt”.

Thứ ba, xây dựng Đảng về đạo đức

Như tác giả đã khẳng định ở phần trước, có thể nói: *Sửa đổi lối làm việc* là tác phẩm viết về đạo đức cách mạng của đảng, đạo đức của cán bộ và đảng viên. Hiện nay, xây dựng Đảng về đạo đức là vấn đề “nóng” không những của Đảng mà là cả hệ thống chính trị. Đại hội XIII của Đảng (2021) khẳng định: “Đẩy mạnh giáo dục đạo đức cách mạng, làm cho mỗi cán bộ Đảng viên thấy rõ bổn phận và trách nhiệm của mình, luôn vững vàng trước những khó khăn, thách thức và không bị cám dỗ bởi vật chất, tiền tài và danh vọng. Nâng cao ý thức tu dưỡng rèn luyện và thực hành đạo đức cách mạng” [3].

2.2.2. Phòng, chống sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống- một trọng tâm của xây dựng, chỉnh đốn Đảng trong giai đoạn hiện nay

- Thế nào là một đảng trong sạch, vững mạnh?

Trong sạch là tinh khiết, không có tạp, không có gợn, không có chất bẩn lẫn vào. Xây dựng đảng trong sạch là không có vết nhơ nào.

Vững mạnh là đảng có khả năng chịu đựng mọi thử thách và phát huy tác dụng một cách mạnh mẽ. Tác dụng ở đây là tác dụng của đầu tàu, lôi kéo để cả nước đi theo.

Bước vào thời kỳ đổi mới, đặc biệt là trong kinh tế thị trường và hội nhập quốc tế, bên cạnh những thành tựu, ưu điểm, Đảng CSVN cũng phải đối mặt với nhiều thách thức. Trong công tác xây dựng Đảng thì đó là *tình trạng suy thoái về tư tưởng, đạo đức lối sống của cán bộ đảng viên, làm tổn hại đến niềm tin của Nhân dân*. Đảng ta tự nhận thấy đây là một nguy

cơ ảnh hưởng đến sự tồn vong của chế độ và vai trò lãnh đạo của đảng và đã có nhiều nghị quyết, thể hiện quyết tâm xây dựng Đảng trong sạch vững mạnh, tiêu biểu là :

Nghị quyết Trung ương 6 lần 2 khóa VIII (1999) về “một số vấn đề cấp bách trong xây dựng Đảng”.

Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI (2012) về “một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay”.

Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII (2016) về “Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện "tự diễn biến," "tự chuyển hóa" trong nội bộ”.

Phát biểu bế mạc Hội nghị cán bộ toàn quốc quán triệt thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI, lần đầu tiên một lãnh đạo cao cấp nhất của Đảng tự phê bình: Noi gương nhiệt tình, kiên định cách mạng, không ngại tù tội đói khát, sống chết vì Đảng của thế hệ cha ông, chúng ta phải cực lực lên án những loại cán bộ “*chẳng chịu học hành, nghiên cứu gì, về là chỉ thấy đi giao lưu chè chén, vui vẻ*”. Chúng ta phải thật sự đau xót, hổ thẹn khi nghe những ca dao, hò vè về một bộ phận cán bộ của ta “*họp thì có người ghi, đi thì có người chờ, ở thì có người chăm, nằm thì có người bóp*”. Chúng ta phải thật sự đau lòng, hổ thẹn với các bậc tiên liệt khi một bộ phận không nhỏ cán bộ hiện nay không rèn đức, luyện tài mà tôn thờ triết lý “*đi nặng thì về nặng, đi nhẹ thì về nhẹ, đi không thì về không*”; “*đi nhẹ nói khẽ, hay cười, chuyện đâu biết đó là người phiêu cao*”; “*thứ nhất là quan hệ, thứ nhì là tiền tệ, thứ ba là hậu duệ, thứ tư mới đến trí tuệ*” [4]

Nghị quyết Hội nghị trung ương 4 khóa XII (Số 04-NQ/TW, ngày 30 tháng 10 năm 2016) về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hoá" trong nội bộ, nhận định: công tác xây dựng Đảng còn không ít hạn chế, khuyết điểm... Công tác tổ chức, cán bộ và quản lý cán bộ, đảng viên còn yếu kém. Nhiều cán bộ, đảng viên, trong đó có người đứng đầu chưa thể hiện tính tiên phong, gương mẫu; còn biểu hiện quan liêu, cửa quyền, chưa thực sự sâu sát thực tế, cơ sở. Công tác kiểm tra, giám sát và kỷ luật đảng chưa đủ sức răn đe, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái... Tự phê bình và phê bình nhiều nơi mang tính hình thức; vẫn còn tình trạng nê nang, né tránh, ngại va chạm; một số cán bộ, đảng viên thiếu tự giác nhận khuyết điểm và trách nhiệm của mình trong công việc được giao... Tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên chưa bị đẩy lùi, có mặt, có bộ phận còn diễn biến tinh vi, phức tạp hơn; tham nhũng, lãng phí, tiêu cực vẫn còn nghiêm trọng, tập trung vào số đảng viên có chức vụ trong bộ máy nhà nước... Trong khi đó, sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống dẫn tới "tự diễn biến", "tự chuyển hoá" chỉ là một bước ngắn, thậm chí rất ngắn, nguy hiểm khôn lường, có thể dẫn tới tiếp tay hoặc cấu kết với các thế lực xấu, thù địch, phản bội lại lý tưởng và sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc.

Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII đã nhận diện những biểu hiện suy thoái về tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” đề ra quan điểm: nhìn thẳng vào sự thật, nói rõ sự thật, đánh giá đúng sự thật. Kết hợp giữa "xây" và "chống"; "xây" là nhiệm vụ cơ bản, chiến lược, lâu dài; "chống" là nhiệm vụ quan trọng, cấp bách... thực hiện quyết liệt, đồng bộ các giải pháp để đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái, "tự diễn biến", "tự chuyển hoá" có hiệu quả, nhất là những vụ việc gây bức xúc trong dư luận để củng cố niềm tin của nhân dân đối với Đảng.

Kết quả sơ bộ, trong nhiệm kỳ Đại hội XII, theo báo cáo của Hội nghị toàn quốc về chống tham nhũng tháng 12/2020: từ sau Đại hội XII đến nay, cả nước đã thi hành kỷ luật hơn 2.550 đảng viên do tham nhũng, có ý làm trái. Trong số này hơn 110 cán bộ thuộc diện trung ương quản lý, bao gồm 27 ủy viên trung ương, ủy viên Bộ Chính trị (cả nghỉ hưu và đương chức). Con số này là đặc biệt lớn so với nhiệm kỳ Đại hội XI, chỉ xử lý 11 trường hợp thuộc diện

trung ương quản lý và không có cấp ủy viên trung ương nào. Theo quan điểm của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại Hội nghị thì chống tham nhũng là chống giặc nội xâm, tức thói hư, tật xấu, suy thoái về phẩm chất, đạo đức; tệ ăn bớt, ăn cắp, ăn chặn của công; chặn tình trạng biểu xén cho, tặng, hối lộ tiền tài, của cải, vật chất với động cơ không trong sáng. Các cơ quan phải xây dựng cơ chế phòng ngừa chặt chẽ để không thể tham nhũng; cơ chế răn đe, trừng trị nghiêm khắc để không dám tham nhũng; cơ chế bảo đảm để không cần tham nhũng. Tham nhũng là "khuyết tật bẩm sinh" của quyền lực thời đại, chế độ, quốc gia nào cũng có, không thể xoá ngay tận gốc trong thời gian ngắn. Vì vậy, theo Tổng Bí thư, chống tham nhũng không thể nóng vội, thỏa mãn; không né tránh, cầm chừng, phải kiên trì, không ngừng nghỉ... Đọc những dòng trên ta thấy tinh thần của Hồ Chí Minh trong *Sửa đổi lối làm việc* và tinh thần của Nguyễn Phú Trọng đã hòa quyện làm một, nội dung của *Sửa đổi lối làm việc* ngày hôm qua chính là nội dung của Nghị quyết Trung ương 4 hiện nay.

Kết quả của công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng các nhiệm kỳ qua và nhiệm kỳ Đại hội XII đã góp phần rất quan trọng để đất nước ta có được cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín như ngày nay, Đảng ta đoàn kết, thống nhất và trong sạch, vững mạnh hơn; niềm tin của nhân dân đối với Đảng được củng cố, tăng cường hơn, tạo nền tảng vững chắc đưa đất nước phát triển nhanh, bền vững trong những năm tới.

3. KẾT LUẬN

Hồ Chí Minh là con người lịch sử gắn với những quyết định lịch sử. Lịch sử xây dựng Đảng CSVN trải dài hơn 90 năm qua gắn với quá trình ra đời, tồn tại và phát triển của Đảng cũng có lúc thăng, lúc trầm, Đảng cũng có lúc mắc phải những sai lầm, khuyết điểm “to”. Tuy nhiên, một lãnh tụ của đảng đầy trí tuệ, bản lĩnh, sáng tạo, đổi mới, luôn vì nước vì dân sẽ luôn là đầu tàu cho Đảng vượt qua những thử thách của chính mình mà chiến thắng chính bản thân mình. *Sửa đổi lối làm việc* với những câu chữ “không đao to búa lớn” nhưng rất mạnh mẽ, khoa học, sâu sắc; sức lan tỏa của *Sửa đổi lối làm việc* đã và sẽ mãnh liệt hơn nữa để Đảng ta xứng đáng là Đảng của Nhân dân, là Đảng của toàn dân tộc. Thế giới đã bước sang thế kỷ XXI với rất nhiều biến động khó lường, thời cơ và nguy cơ luôn đan xen nhau. Để thực hiện thắng lợi mục tiêu lãnh đạo đất nước đến năm 2030 Việt Nam là nước đang phát triển có mức thu nhập trung bình cao và đến năm 2045 Việt Nam là nước phát triển có mức thu nhập cao thì rất cần thiết phải xây dựng, chỉnh đốn để Đảng ta ngang tầm và đủ sức lãnh đạo công cuộc xây dựng đất nước phồn vinh, hùng cường, *Sửa đổi lối làm việc* chắc chắn là cái cẩm nang cho sự nghiệp đó! Cùng với các nhà khoa học, tôi cũng góp một lời nho nhỏ: đề nghị Nhà nước ta công nhận *Sửa đổi lối làm việc* là bảo vật quốc gia, tiến tới công nhận trọn bộ Hồ Chí Minh toàn tập là Bảo vật quốc gia.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Mạch Quang Thắng - Hồ Chí Minh đồng hành cùng dân tộc, NXB Tổng hợp Thành phố Hồ Chí Minh (2017).
2. X.Y.Z - Sửa đổi lối làm việc, NXB Trẻ (2007).
3. Đảng CSVN - Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội (2021).
4. Bùi Đình Phong - Hồ Chí Minh sáng tạo, đổi mới, NXB Tổng hợp Thành phố Hồ Chí Minh (2015).

ABSTRACT

**CREATIVITY, INNOVATION, BRAVERY OF HO CHI MINH
IN THE WORK "MODIFYING THE WAY OF WORKING"**

Vu Van Que
University of Finance - Marketing
Email: *vuque@ufm.edu.vn*

In 1947, in the context that our country had just gained independence, the resistance war against the French colonialists had just begun, the revolutionary career was facing many challenges, Ho Chi Minh wrote the work "Modifying the way of working" under the pen-name X.Y.Z. "Modifying the way of working" is the work discussing the first ruling party completely and integrally in the heritage of President Ho Chi Minh, which has great meaning and effect in improving leadership capacity, ruling capacity and fighting strength of the Party before, now and in the future. On the basis of historical methodology, mainly by historical and logical methods, the author presents the creativity, innovation and bravery of Ho Chi Minh in the work and the application of our Party today, thereby affirming the great historical value of "Modifying the way of working" for the construction of the Communist Party of Vietnam.

Keywords: Ho Chi Minh, modifying the way of working, building the party.